

müsescore

- for korsangere

Jes Wagner

Sorø, juli 2016

Indhold

Forord.....	2
MuseScore 2.0 i to varianter:.....	3
1. MuseScore Software for Windows, Mac og Linux computere.....	3
2. MuseScore Songbook for Android tablet/smartphone eller iPad/iPhone.....	3
Hvilken version skal du bruge?.....	3
1. Installation af MuseScore på PC og Mac:.....	4
2. Installation af MuseScore Songbook:.....	4
Introduktion til MuseScore brugergrænsefladen.....	5
Nodebillede og navigering i MuseScore.....	8
Kom i gang med at øve!.....	10
Find en nodefil.....	10
Åbn og afspil en nodefil.....	11
Afspilningspanelet.....	12
Gentagen afspilning af taktafsnit.....	13
Ændring af tempo.....	15
Afbalancering af stemmer.....	16
Ændring af standardindstillinger i MuseScore.....	18

Forord

MuseScore er et gratis ”open source” musiknotationsprogram til skrivning og afspilning af noder.

Programmet blev oprindeligt designet med øje for produktion af noder hvorfor afspilning af musikken kom i anden række. Noderne i MuseScore afspilles via computerens MIDI enhed og de fleste MuseScore musikfiler som du finder på nettet vil give en korrekt mekanisk gengivelse af noderne. Dette skaber ikke nødvendigvis smuk musik i højtalere.

En stadigt voksende skare af amatørkorsangere har alligevel fundet, at MuseScore er et fremragende værktøj til indstudering af korstemmer.

MuseScore forbedres løbende så noderne kan tilføjes flere nuancer og dermed højne kvaliteten af den musik som kommer ud af højtalere, men for nodeskriveren er det endnu knapt så intuitivt som man kunne ønske. På den anden side skal der jo stadig være arbejde til dirigenten!

MuseScore udvikles af et stort netværk af frivillige ulønnede entusiastiske programmører og brugere verden over. Til dækning af driftsomkostninger ved hjemmesider (MuseScore.org og MuseScore.com) opfordres brugere til at donere penge til projektet.

I denne vejledning fokuserer jeg alene på brug af programmet som hjælpeværktøj ved indstudering af korværker.

Ønsker du at bruge programmet til nodeskrivning, vil jeg varmt anbefale Marc Sabatellas fremragende bog: "Mastering MuseScore – make beautiful sheet music with MuseScore 2", ISBN: 9781508621683. Bogen kan købes på Amazon.com.

MuseScore 2.0 i to varianter:

1. MuseScore Software for Windows, Mac og Linux computere.

MuseScore Software for Windows, Mac og Linux computere er den fulde gratis version af programmet, som installeres på din computer nøjagtig som du vil installere Libre Office eller Microsoft Office. Denne version kræver, at du er i stand til at finde MuseScore musikfiler på nettet, hente dem ned på din computer og åbne dem i MuseScore.

2. MuseScore Songbook for Android tablet/smartphone eller iPad/iPhone.

MuseScore Songbook for Android tablet/smartphone eller iPad/iPhone giver alene adgang til afspilning af MuseScore filer uden mulighed for at lave ændringer i noderne. MuseScore Songbook er ikke gratis. Den købes i Google Play eller Apples App Store og koster pt. mindre end 50 danske kroner.

På trods af mindre funktionalitet i MuseScore Songbook i forhold til den fulde gratis version til PC/Mac/Linux har man valgt at sætte en pris på programmet for at bidrage til den videre udvikling af MuseScore.

Første udgave af denne vejledning vil alene dække variant 1 – den fulde version til almindelige computere.

Skulle der være behov kan en vejledning i brug af MuseScore Songbook blive dækket i en senere version.

Hvilken version skal du bruge?

Svaret afhænger af dine behov og dine færdigheder i forhold til computere og internet og til hvilke typer af computere du ejer.

Den fulde version MuseScore for PC/Mac/Linux giver dig fuld kontrol over MuseScore musikfilerne hvor du frit kan ændre indholdet af musikfilerne. Den fulde version kræver til gengæld, at du har en basal forståelse for, hvordan du henter filer fra Internettet, åbner dem, gemmer dem og genfinder dem på din computer.

MuseScore Songbook kræver alene, at du kan finde en MuseScore fil på nettet. MuseScore Songbook giver bl.a. adgang til de i skrivende stund 18.900 musikfiler som findes på MuseScore.com. (Disse filer kan også hentes til den fulde version af programmet!)

Når du har fundet en MuseScore musikfil enten på MuseScore.com eller en anden internetside (f.eks. www.cafe-puccini.dk) åbner du MuseScore musikfilen direkte i programmet. Ulempen er at du ikke kan ændre i filen. Du kan f.eks. ikke erstatte lyd gengivelsen for de enkelte stemmer med et andet instrument. Ligeledes husker app'en ikke dine indstillinger for en given musikfil fra gang til gang. Til gengæld er MuseScore Songbook ideel på farten, dvs. du kan øve fra din tablet/smartphone/iPad/iPhone hvor du vil og hvornår du vil.

Personligt bruger jeg begge versioner.

Denne vejledning vil i første version kun dække brug af den fulde version på PC/Mac/Linux.

Jeg bruger selv en Apple iMac, men har i denne vejledning valgt at bruge skærmeksempler ("screenshots") fra Windows da det største antal brugere antages at være Windows brugere.

Ved skrivning af denne vejledning har jeg stået i et dilemma: Hvor detaljeret skal vejledningen være? Skal jeg dække basale funktioner med fare for at trætte den erfarne computerbruger eller skal jeg forudsætte et svært definerbart "vist" kendskab til computerbrug og måske tabe den lejlighedsvis computerbruger?

Jeg læner mig i denne vejledning mest til den første model og håber på overbærenhed fra den mere erfarne computerbruger.

1. Installation af MuseScore på PC og Mac:

MuseScore programmet hentes fra hjemmesiden: www.MuseScore.org. Hjemmesiden vil normalt opdage hvilken type computer du har og tilbyde at hente den korrekte version.

Jeg vil ikke gå i detaljer med installation af MuseScore på PC og Mac da den ikke afviger fra en vilkårlig anden programinstallation.

2. Installation af MuseScore Songbook:

App'en hentes som enhver anden app på Google Play eller Apple's App Store afhængig af hvilken enhed du har.

Introduktion til MuseScore brugergrænsefladen

Første gang du starter MuseScore, ser du dette billede:

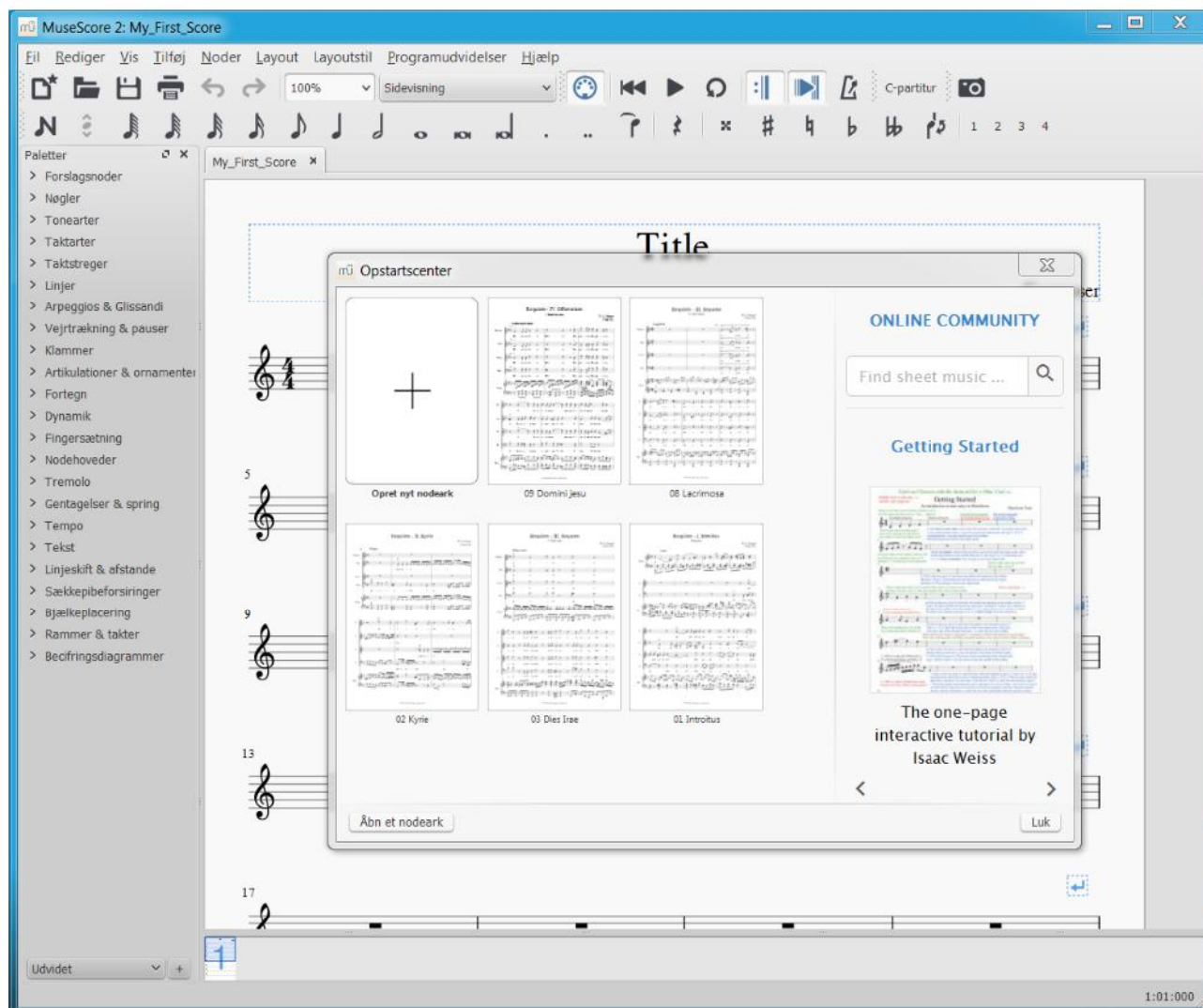

Illustration 1: Åbningsbilledet

Du skal muligvis vende dig til at MuseScore kan have mere end ét vindue åbent samtidigt. Vinduet med selve noden kalder vi *hovedvinduet*. Når programmet åbner første gang kan du se hovedvinduet i baggrunden med *Opstartscentervinduet* liggende oven på. Når *Opstartscentervinduet* er åbent er hovedvinduet blokeret.

Du kan ikke få adgang til hovedvinduet før *Opstartscentervinduet* bliver lukket.

Senere vil du se, at andre MuseScore vinduer godt kan være åbne samtidigt med at du arbejder i hovedvinduet.

Inden vi åbner den første node, ser vi kort på de få nødvendige funktioner i hovedvinduet *værktøjslinje* som du vil få brug for.

Illustration 2: Værktøjslinjen

”Åben nodeark” - Denne funktion er identisk med lignende funktioner i andre programmer, f.eks. når man skal åbne et dokument i Microsoft Word.

Her kan du åbne en MuseScore nodefil som skal ligge i en mappe på din computer. Du kan have flere MuseScore nodefiler åbne samtidigt. De vil optræde som faneblade ved siden af hinanden til højre for den fane i eksemplet ovenfor som hedder ”My_First_Score”. ”Åben nodeark” funktionen er et ”smag og behag” alternativ til Opstartscenter som beskrives nedenfor.

”Størrelse” - Her kan du vælge at gøre nodebilledet større eller mindre.

”Nodebillede” - Her kan du vælge om du vil se noden sidevis som nodeark eller om du vil se noden sammenhængende. Vi ser nærmere på dette i afsnittet Nodebillede og navigering i MuseScore.

”Tilbage til start” - Her kan du flytte afspilning af noden tilbage til første takt.

”Start/stop” - Her kan du starte eller stoppe afspilning af noden. Når du genstarter afspilning fortsætter afspilningen fra første slag i den takt hvor du stoppede.

”Afspil metronom” - Her kan du vælge at få afspillet taktslagene samtidigt med afspilning af noden.

I Opstartscenter vil du se genveje til tidligere åbnede nodeark efterhånden som du får arbejdet med flere forskellige noder.

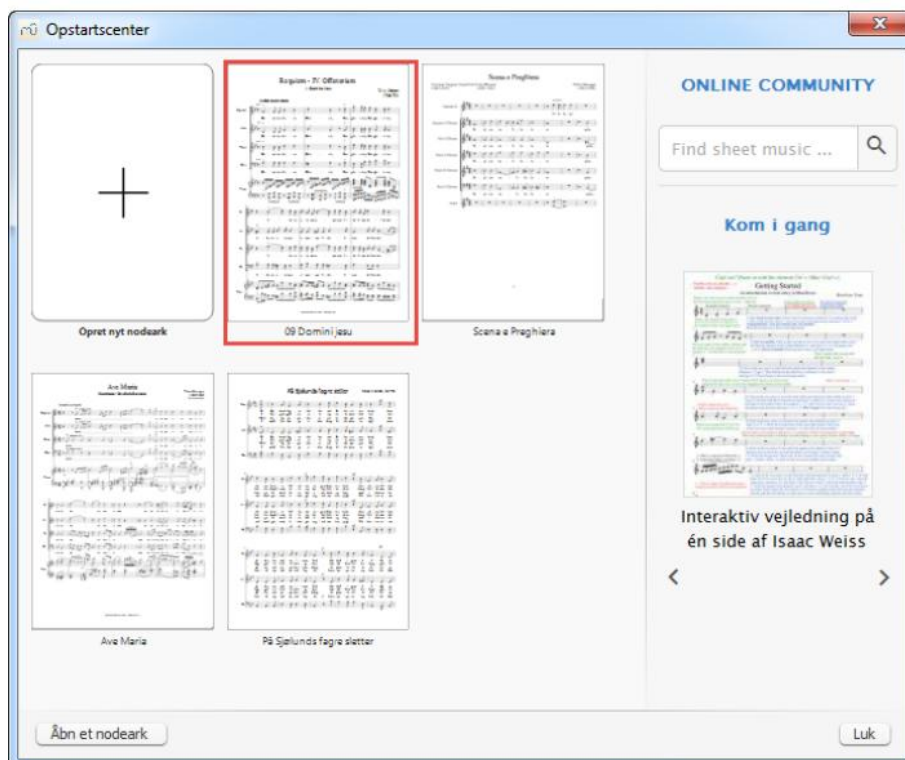

Illustration 3: Valg af node

Du kan åbne et af nodearkene ved at trykke med musen på nodenavnet – f.eks. ”09 Domini jesu” som er fremhævet i Illustration 3: Valg af node.

Opstartscentervinduet vil automatisk lukkes og noden vises i et faneblad i hovedvinduet som det ses i Illustration 7: Sidevisning.

I søgefeltet ”ONLINE COMMUNITY” kan du søge efter MuseScore musikfiler på www.MuseScore.com – Søgningen vil vise resultatet i din Internet browser, hvorfra du kan downloade MuseScore filen til din computer.

Du kan også finde genveje til og åbne de MuseScore filer du tidligere har arbejdet med fra programmens ”Fil → Åbn seneste”:

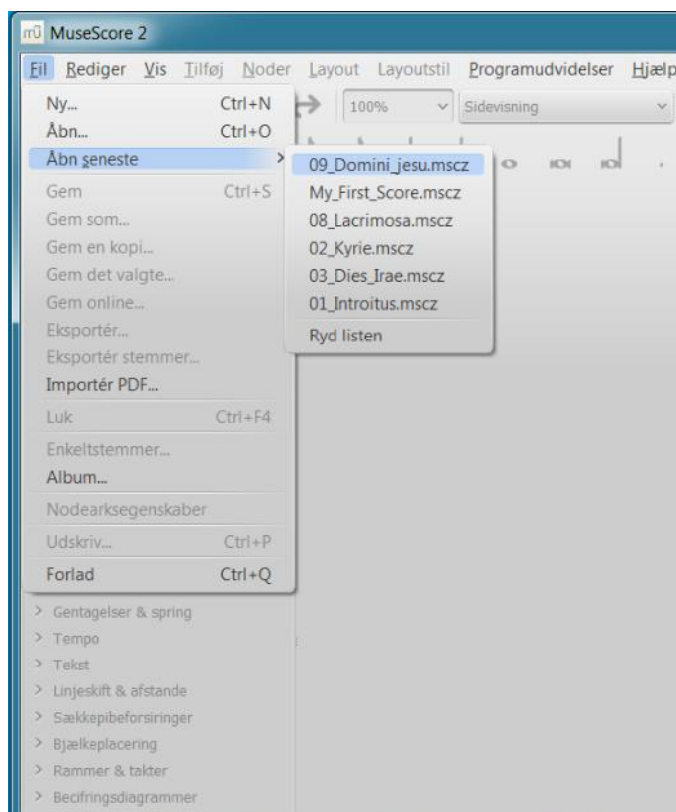

Illustration 4: Åbn MuseScore fil via programmuen

Det er en smagsag om man vil have Opstartscenter vist hver gang MuseScore startes og om man altid vil have ”My first score” åbnet – det sidste er slet ikke relevant hvis man kun skal afspille nodefiler.

Du kan i afsnittet Ændring af standardindstillinger i MuseScore sidst i denne vejledning se hvordan dette kan ændres permanent.

MuseScore er som tidligere omtalt et nodeskrivningsprogram og værktøjerne til nodeskrivning har derfor en fremtrædende placering i form af ”Paletter” i hovedvinduet venstre side. Skal programmet kun bruges til afspilning af noder får man ikke brug for disse værktøjer og man kan derfor lige så godt lukke paletten for at give mere plads til selve noden.

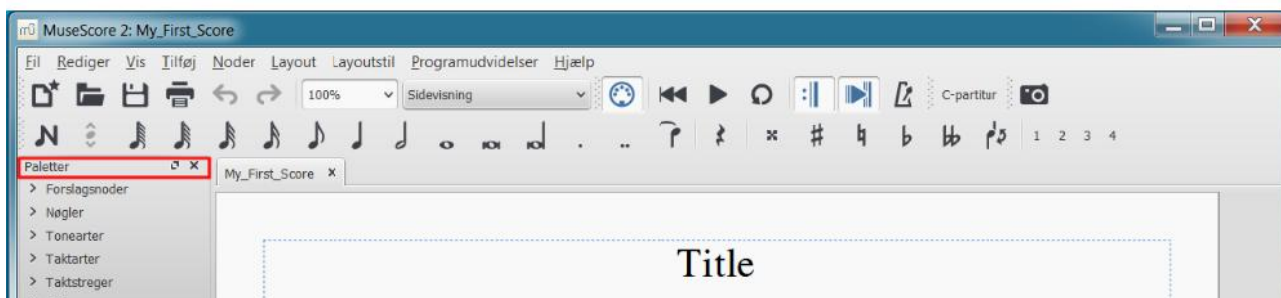

Illustration 5: Paletterne er kun relevante ved nodeindtastning

Fjern ”Paletter” ved at trykke på det lille kryds i højre side af den røde indramning.

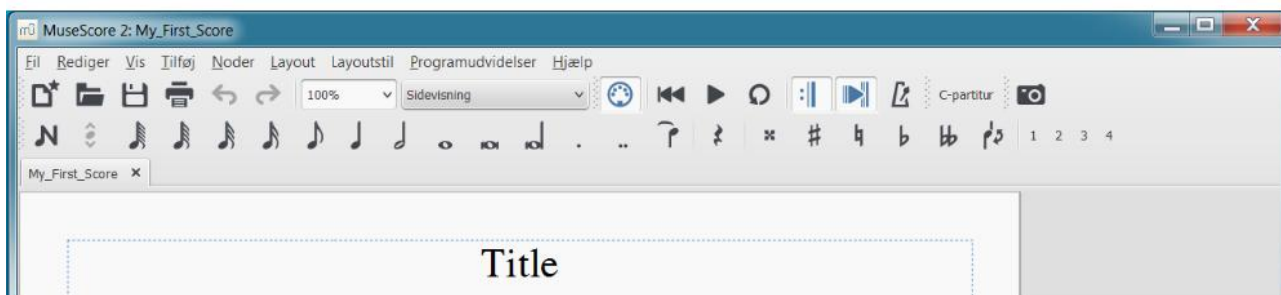

Illustration 6: Uden paletter er der mere plads til noder

Fordelen er tydeligst hvis man bruger sammenhængende nodevisning som vi ser på i afsnittet Nodebillede og navigering i MuseScore.

Nodebillede og navigering i MuseScore

Nodebilledet kan enten vises sidevis eller sammenhængende som en klaverrulle.

MuseScore: 09_Domini_jesu

Ejil Rediger Vis Tilføj Noder Layout Layoutstil Programudvidelser Hjælp

100% Sidevisning

C-partitur

09_Domini_jesu x

Requiem - IV. Offertorium

1. Domine Jesu

W. A. Mozart
1756-1791

Andante con moto

Tutti p *f*

Soprano
Do - mi - ne Je - su Chri - ste, Rex glo - ri - ae, Rex glo - ri - ae,

Alto
Do - mi - ne Je - su Chri - ste, Rex glo - ri - ae, Rex glo - ri - ae,

Tenor
Do - mi - ne Je - su Chri - ste, Rex glo - ri - ae, Rex glo - ri - ae,

Bass
Do - mi - ne Je - su Chri - ste, Rex glo - ri - ae, Rex glo - ri - ae,

Piano
p *f*

1 2 3 4

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1:01:000

Illustration 7: Sidevisning

Når man arbejder med noder over mange sider, kan det være praktisk at aktivere panelet "Navigation" i bunden af hovedvinduet.

Panelet kan aktiveres og de-aktiveres ved at trykke på funktionstast *F12* eller ved gennem programmenuen øverst i hovedvinduet at vælge "Vis → Navigation". Ved at trykke på sidenummeret vist i panelet flyttes fokus til pågældende side.

Man kan nøjes med at have navigationspanelet aktivt når man har brug for det ved at bruge *F12* tasten.

Vi prøver nu at ændre sidevisningen til "sammenhængende":

Illustration 8: Sammenhængende visning

Bemærk at Navigationspanelet nu er ændret – der vises kun det sammenhængende nodebillede uden sidenumre.

For overskuelighed vil sammenhængende visning blive anvendt i denne vejledning.¹

Du vil sandsynligvis ofte have brug for at finde frem til en bestemt takt i noden. Dette gøres let ved at trykke *Ctrl-F* (Mac: *Cmd-F*) og taste taktnummeret. Det samme opnås ved i programmenuen øverst i hovedvinduet at vælge ”Rediger → Søg”.

Kom i gang med at øve!

Find en nodefil

I det følgende vil vi hente en MuseScore fil på www.cafe-puccini.dk:

1. Under arbejdet med MuseScore 2.0.3 i Windows har jeg bemærket at MuseScore ved sammenhængende visning bruger al den CPU tid programmet kan få fra én CPU. Dette kan få programmet til at arbejde meget langsomt på computeren. I så fald må man indtil videre bruge sidevisning.

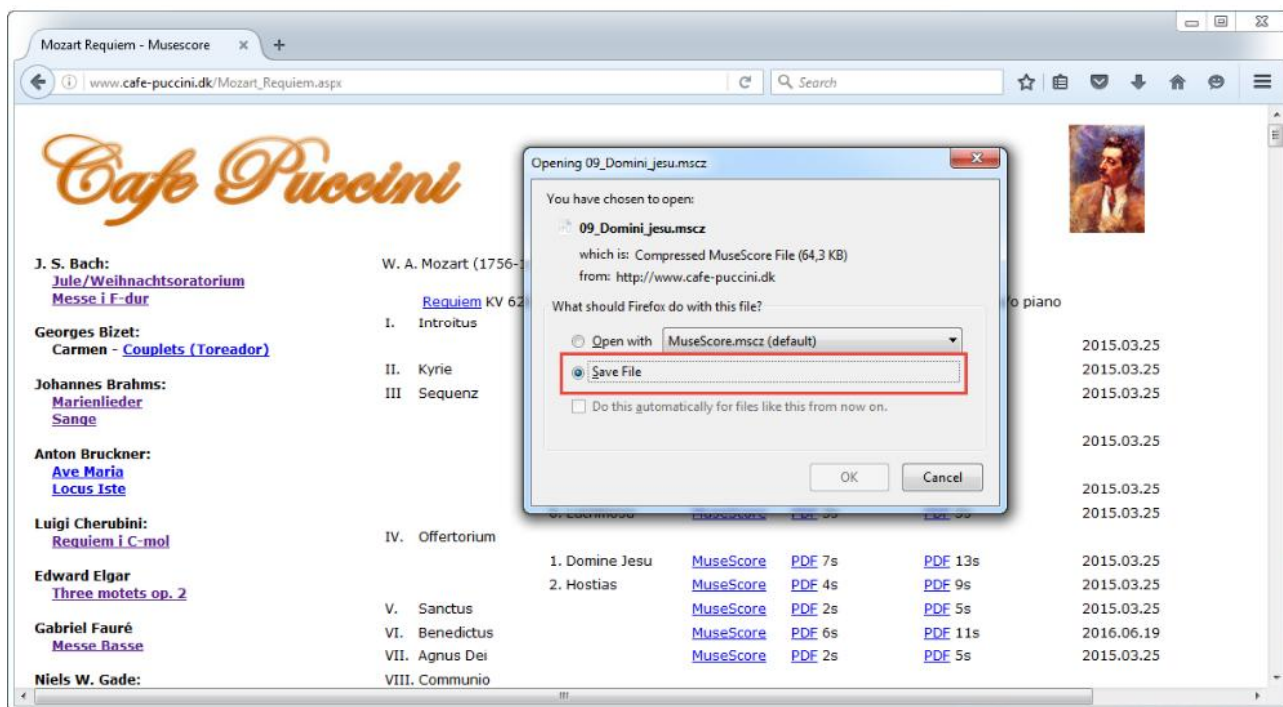

Illustration 9: Hent en MuseScore musikfil fra en Internetside

Musikfilen gemmes på din computer.

Åbn og afspil en nodefil

Filen kan derefter åbnes i MuseScore, f.eks. ved at vælge menupunktet "Åbn..." som vis i Illustration 4: Åbn MuseScore fil via programmenuen.

Jeg har valgt sammenhængende visning af nodebilledet for overskuelighedens skyld.

The screenshot shows the MuseScore interface with a score titled "09_Domini_jesu". The score is for a vocal ensemble (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and Piano. The tempo is "Andante con moto". The lyrics are "Do - mi - ne Je - su Chri - ste, Rex glo - ri - ae, Rex glo - ri - ae, li -". A red box highlights the first note of the Soprano part, and a blue vertical bar highlights the current playback position. The status bar at the bottom shows "Node; Tonehøjde: G4; Varighed: 1/4; Stemme: 1; Takt: 1; Slag: 1; Nodelinje 1" and "Afspil 2:02:360".

Illustration 10: Noden åbnet med sammenhængende visning - under afspilning

Afspilningen vil som udgangspunkt altid starte med første node i første takt. Man kan vælge at starte afspilningen fra en vilkårlig anden node i nodearket. Vælg noden med et tryk på noden med musen og start afspilningen ved at trykke på den trekantede afspilningsknap i værktøjslinjen.

Det er ligegyldigt i hvilken stemme noden vælges. Her har jeg valgt sopranstemmens G i første takt. Bemærk at sopranens G node forbliver farvet blå under afspilning og at detaljer om den valgte node står nederst i hovedvinduet.

Under afspilningen følger den lodrette blå bjælke det aktuelle slag i takten. I alle stemmer vil den aktive node være farvet blå.

Afspilningspanelet

Under indstudering af en stemme vil det oftest være praktisk midlertidigt at kunne sætte tempoet ned under afspilning.

Tempoet reguleres i MuseScores *Afspilningspanel* der findes som et selvstændigt vindue. Afspilningspanelet aktiveres ved at trykke på *F11*.

Afspilningspanelet kan sommetider gemme sig under hovedvinduet. Her hjælper det at trykke på *F11* et par

gange for at tvinge vinduet i forgrunden.

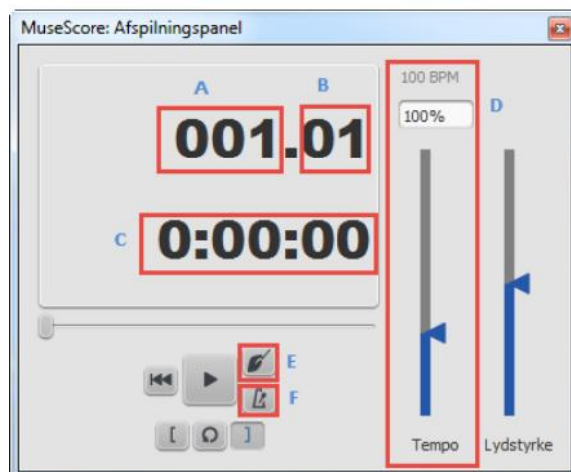

Illustration 11: Afspilningspanelet

Tempoet er naturligt som udgangspunkt 100% af nodefilens grundtempo. Ved at flytte den blå trekant i "D" med musen kan tempoet reguleres procentvis op og ned i forhold til nodefilens grundtempo. Alternativt kan man skrive den ønskede procentvise ændring i feltet øverst i den røde afgrænsning "D".

Afspilningspanelet har flere nyttige funktioner. Foreløbigt vil vi se på de markerede "A-F":

"A" - Viser den aktuelle takt.

"B" - Viser det aktuelle slag i takten.

"C" - Viser tiden inde i noden ved den aktuelle takt.

"E" - Her kan du vælge at høre metronom forslag inden afspilning begynder

"F" - Her kan du vælge at få afspillet taktslagene samtidigt med afspilning af noden. Det er samme funktion som findes i hovedvinduet værktøjslinje.

Gentagen afspilning af taktafsnit

Under øvning af en stemme er det ikke ualmindeligt at have behov for at øve en frase eller en afgrænset sekvens af takter igen og igen. Her er MuseScore verdens mest tålmodige repetitør!

Som eksempel kunne jeg (i basstemmen i *Domini Jesu* satsen fra Mozarts Requiem) have brug for at øve takt 27-29. Jeg har derfor brug for at afgrænse afspilningen til disse tre takter.

MuseScore 2: 09_Domini_jesu

File Rediger Vis Tilføj Noder Layout Layoutstil Programudvidelser Hjælp

100% Sammenhængende visning

09_Domini_jesu*

Soprano
b - scu - rum, ne ca - dant, ne ca - dant in ob - scu - rum, ne ca - dant,

Alto
- rum, ne ca - dant, ne ca - dant, ne ca - dant in ob - scu - rum, ne ca - dant,

Tenor
b - scu - rum, ne ca - dant, ne ca - dant, ne ca - dant in ob - scu - rum, ne ca -

Bass
ne ab - sor - be - at e - as tar - ta - rus, ne ca - dant in ob - scu - rum,

Piano

Pause; Varighed: 1/4; Stemme: 1; Takt: 27; Slags: 1; Nodelinje 4 27:01:00

Illustration 12: Gentagen afspilning

Jeg starter med at vælge 4.delspausen i takt 27 med musen. Når den er valgt farves den blå. Herefter går jeg til Afspilningspanelet. Panelet er et 'løst' vindue, dvs. det kan være skjult under MuseScore hovedvinduet. Man kan evt. trykke på *F11* et par gange for at få Afspilningspanelet i fokus:

MuseScore: Afspilningspanel

027.01
0:01:02

59 BPM
59%

Tempo Lydstyrke

Start [Play] [Repeat] Stop

Illustration 13: Afspilningspanelet - afgrænsning af takter

Jeg trykker på "[" i Afspilningspanelet for at sætte starten af afgrænsningen. Du vil med det samme se en blå streg gå gennem hele nodesystemet i takt 27's første slag. Den blå streg vil øverst have en blå trekant pegende fremad i systemet. Herefter skal jeg vælge slutningen på det stykke jeg vil øve. Jeg vælger den anden 4.delspause i takt 29, som derefter bliver farvet blå. Jeg trykker på "]" i Afspilningspanelet for at slutte afgrænsningen:

Illustration 14: Kontinuerlig afspilning af afgrænsede takter

Jeg er nu klar til at øve og starter afspilning.

Jeg kan vælge enten at bruge Start/stop knappen i programvinduet værktøjslinje eller bruge den samme knap som også er tilgængelig i Afspilningspanelet. Hvis du har plads på din desktop er det meget praktisk at have både programvinduet og Afspilningspanelet synlige samtidigt.

Afspilning vil nu starte i takt 27 og fortsætte til og med 3. slag i takt 29 hvorefter den straks hopper tilbage til starten af takt 27. Afspilningen vil køre igen og igen indtil jeg trykker på stop-knappen.

Afgrænsningen annulleres ved at trykke på cirkelpilen mellem Start ("[") og Stop ("]") symbolerne.

Ændring af tempo

I første omgang er udfordringen i stykket er måske mest tempoet. I Illustration 13: Afspilningspanelet -

afgrænsning af takter, har jeg derfor sat tempoet ned til 59% af nodefilens grundtempo.

En virkelig dejlig detalje i MuseScore er, at man dynamisk under afspilningen kan ændre tempoet op eller ned med musen via den blå pil i "Tempo" skyderen i Afspilningspanelet indtil man finder et passende tempo.

En anden god detalje er, at man kan vælge at høre metronom slag inden afspilningen starter. Dette aktiveres ved at trykke på dirigenthånden som ses i Illustration 11: Afspilningspanelet ("E"). Man kan ligeledes vælge at høre metronomslagene under hele afspilningen ("F").

Afbalancering af stemmer

Under afspilning kan det være en fordel hvis den stemme man øver adskilles markant fra de andre stemmer og måske ovenikøbet spilles kraftigere end de andre stemmer og akkompagnementet.

Her skal vi bruge et andet "løst" vindue: "Mixer". Også dette vindue kan være skjult under MuseScore programvinduet. Man kan evt. trykke på *F10* et par gange for at få Mixer vinduet gjort synligt:

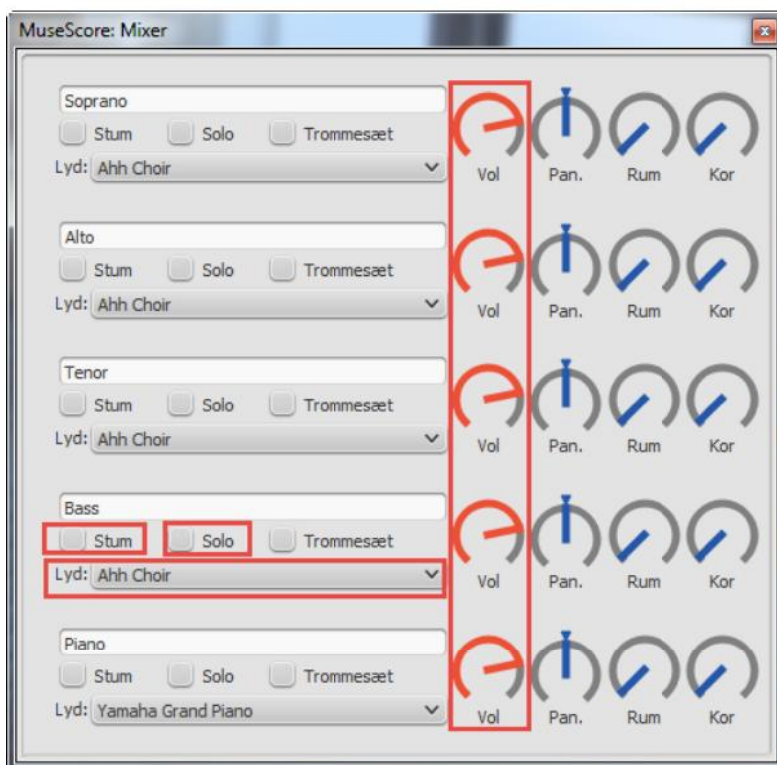

Illustration 15: Mixer til afbalancering af lyd

Jeg har indrammet de væsentligste funktioner med rødt.

"Vol" - fungerer i princippet som et almindeligt potentiometer. Man skal dog vende sig til at potentiometeret ikke virker som man intuitivt forventer, dvs. at man kan dreje rundt langs cirkelkanten med musen. Man ændrer lydstyrken alene ved at trykke på potentiometeret og trække musen lodret op eller ned.

Jeg skruer ofte ned for akkompagnementet og alle andre stemmer end min egen.

"Stum" - lukker for den enkelte stemme, så det kun er de andre stemmer man hører.

Jeg bruger den ofte til at lukke helt for akkompagnementet.

”Solo” - lukker for alle andre stemmer end de(n) valgte. Det er nogle gange nemmere i noder med mange stemmer eller instrumenter i akkompagnementet at udvælge de stemmer, man vil høre (”Solo”) i stedet for at fravælge (”Stum”) de stemmer man ikke vil høre.

”Lyd” - MuseScore afspiller lyden gennem computerens MIDI enhed. Denne enhed kan elektronisk efterligne et utal af instrumenter inklusiv to sangstemmer. Sangstemmerne hedder ”Ohh Voices” som egner sig bedst til solo stemme og ”Ahh Choir” som giver et bedre udtryk af flere stemmer i samme korstemme.

Jeg kan godt lide, at den stemme jeg øver, lyder distinkt og anderledes end de andre stemmer. Jeg vælger derfor ofte instrumentet ”Clarinet” i stedet for ”Ahh Choir”. Det er en smagsag – for kvindestemmerne vil mange sikkert foretrække en lysere fløjtetype.

Når jeg øver min basstemme ser Mixer indstilling ofte således ud:

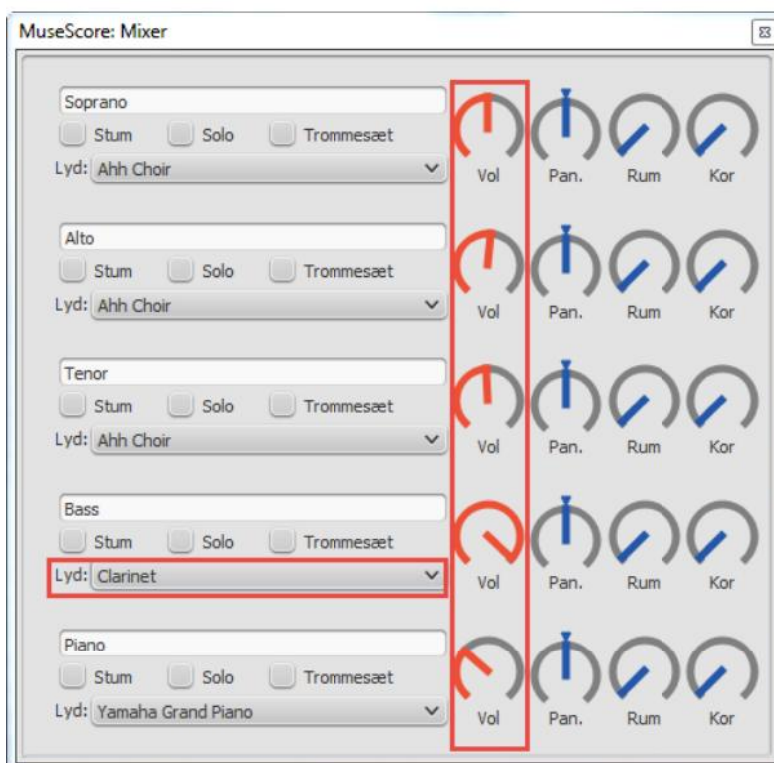

Illustration 16: Mixer indstilling for en basøvelse

”Pan” - Her kan man lege med stereoeffekt. Man kan f.eks. lade ens stemme afspille i højre side (højttaler) og lade de andre stemmer afspille i venstre side (højttaler),

”Rum” og ”Kor” har ingen funktion medmindre man har en synthesizer tilsluttet computeren.

Du skulle nu være i stand til at få fuld glæde af MuseScore som korsanger!

Ændring af standardindstillinger i MuseScore

Der er et utal af indstillingsmuligheder i MuseScore som det vil være alt for omfattende at dække i denne vejledning.

Jeg vil derfor nøjes med at henvise til hvor indstillingerne foretages, og vise de ændringer i forhold til standardindstillingen som jeg personligt foretrækker.

Indstillingerne findes i programmenuen ”Rediger → Indstillinger” (på Mac: i programmenuen: ”MuseScore → Indstillinger”):

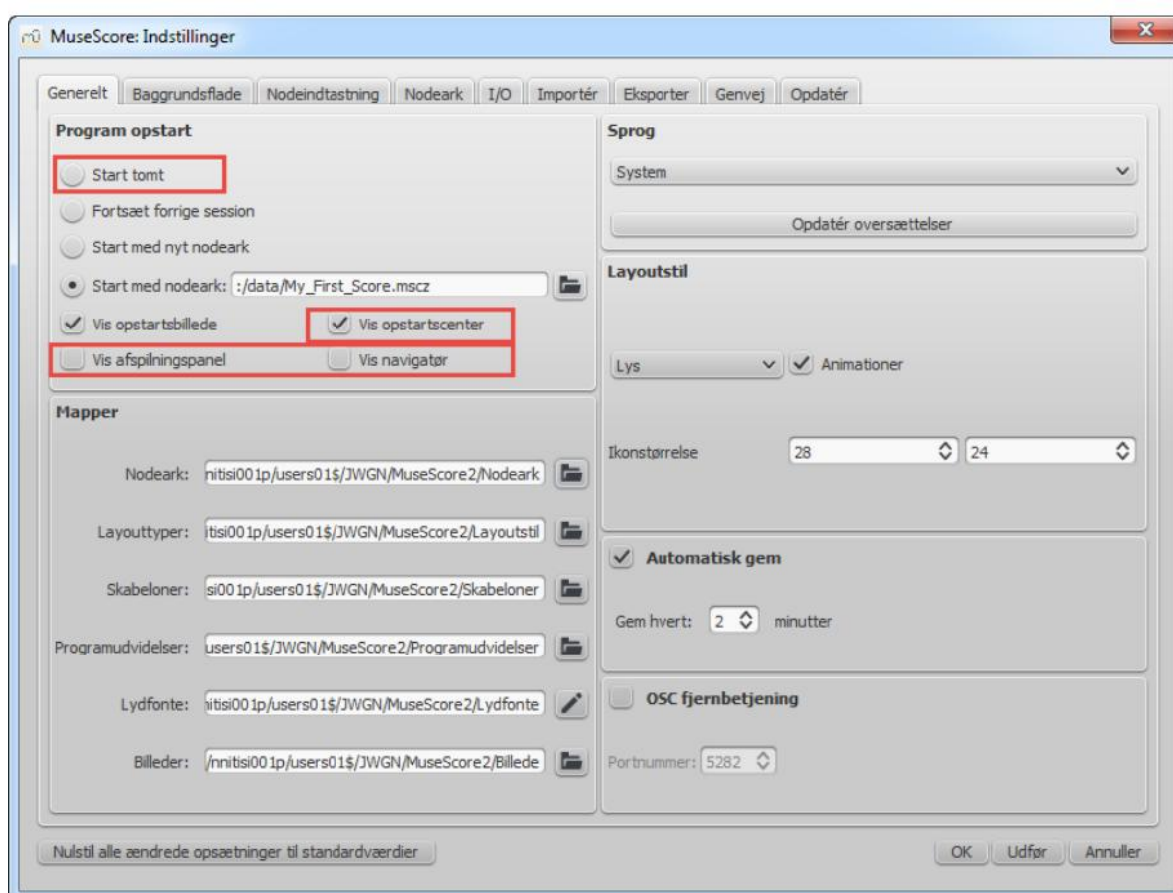

Illustration 17: Standardindstillingen

Jeg har sjældent brug for det tomme nodeark ”My First Score” som standard åbnes ved programstart. Jeg vælger derfor ”Start tomt” ved ”Program opstart”.

Ligeledes vil jeg ikke se ”Opstartcenter” hver gang programmet starter.

Derimod vil jeg gerne have *Afspilningspanelet* aktivt, da jeg ofte har brug for at ændre afspilningshastighed når jeg øver.

Ligeledes vil jeg gerne have ”*Navigatør*” panelet aktivt i bunden af MuseScore hovedvinduet for at give overblik og for hurtigt at kunne navigere rundt i noden.

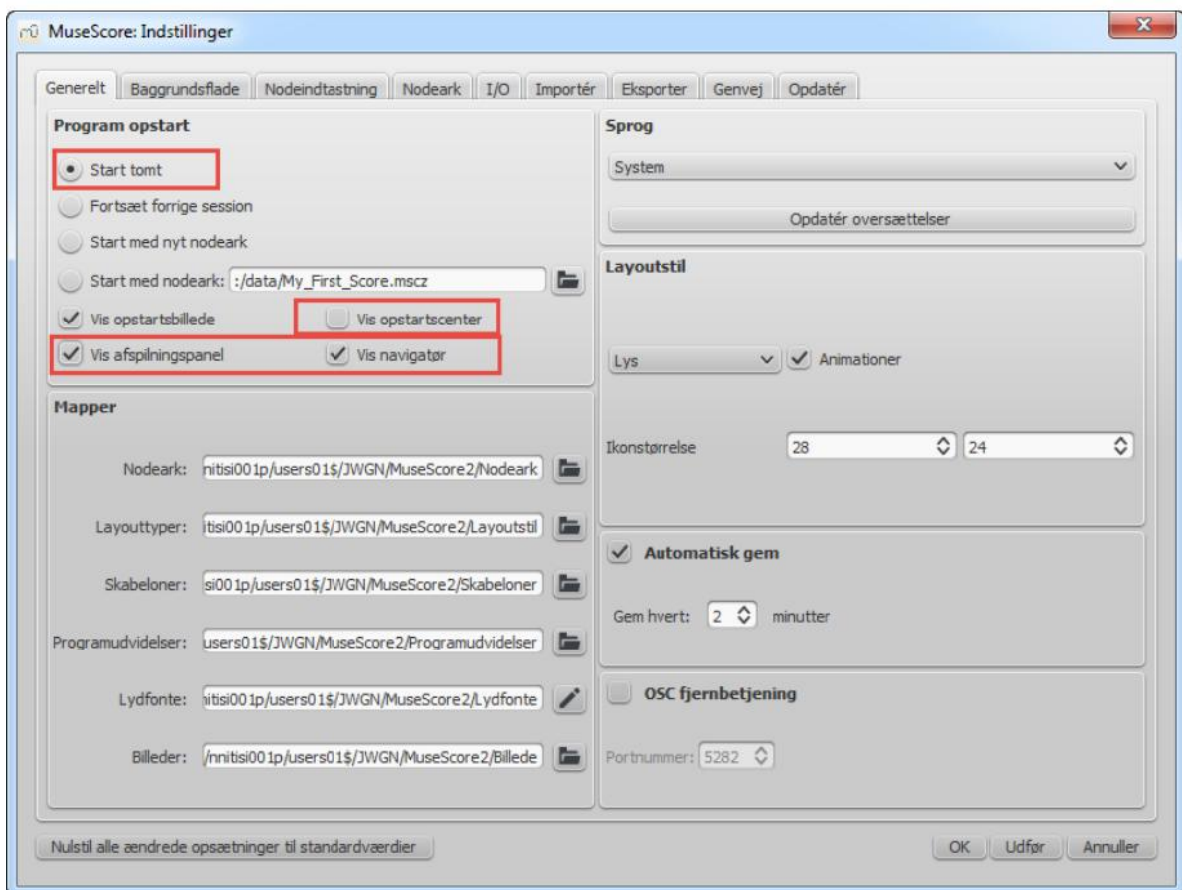

Illustration 18: Alternativ indstilling

Herefter ser MuseScore således ud ved opstart:

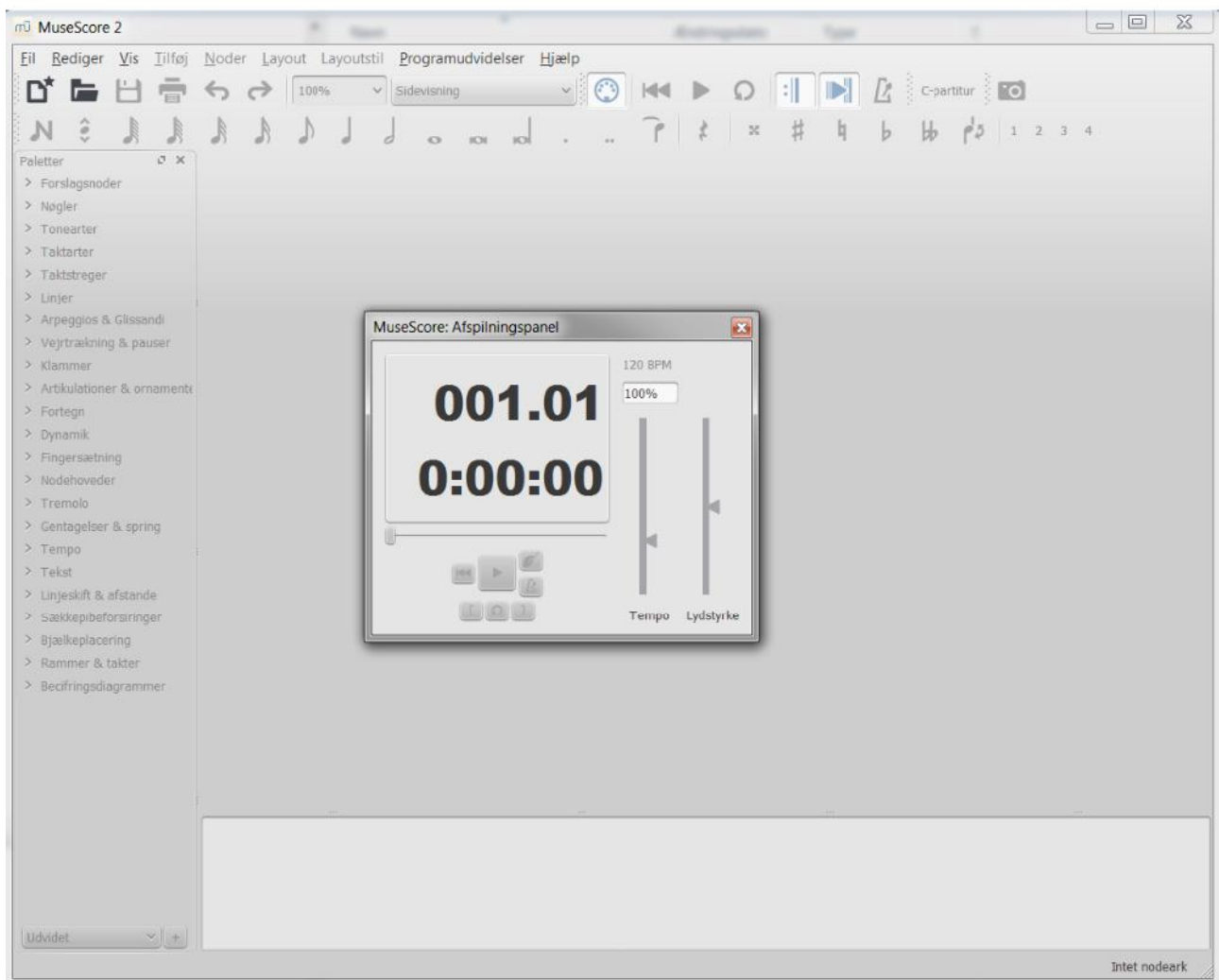

Illustration 19: Alternativt opstartsbillede

Skal du ikke skrive noder kan du med fordel fjerne paletterne. Se Illustration 6: Uden paletter er der mere plads til noder

Figuroversigt

Illustration 1: Åbningsbilledet.....	5
Illustration 2: Værktøjslinjen.....	6
Illustration 3: Valg af node.....	6
Illustration 4: Åbn MuseScore fil via programmenuen.....	7
Illustration 5: Paletterne er kun relevante ved nodeindtastning.....	8
Illustration 6: Uden paletter er der mere plads til noder.....	8
Illustration 7: Sidevisning.....	9
Illustration 8: Sammenhængende visning.....	10
Illustration 9: Hent en MuseScore musikfil fra en Internetside.....	11
Illustration 10: Noden åbnet med sammenhængende visning - under afspilning.....	12
Illustration 11: Afspilningspanelet.....	13
Illustration 12: Gentagen afspilning.....	14
Illustration 13: Afspilningspanelet - afgrænsning af takter.....	14
Illustration 14: Kontinuerlig afspilning af afgrænsede takter.....	15
Illustration 15: Mixer til afbalancering af lyd.....	16
Illustration 16: Mixer indstilling for en basøvelse.....	17
Illustration 17: Standardindstillingen.....	18
Illustration 18: Alternativ indstilling.....	19
Illustration 19: Alternativt opstarts billede.....	20